

LZP, IZM un Konsultatīvās zinātnieku padomes seminārā diskutē par jauniem projektu pieteikumu zinātniskās vērtēšanas modeļiem

Publicēts: 10.11.2022.

[Jaunami](#)

Latvijas Zinātnes padome (LZP) 9.novembrī organizēja Konsultatīvās zinātnieku padomes (KZP) semināru – diskusiju. Atklājot diskusiju, KZP priekšsēdētājs Tālis Juhna akcentēja diskusijas būtisko nozīmi, jo diskusijas dalībniekiem tika dota iespēja apspriest, kā tiks vērtēti Latvijas pētniecības projekti nākotnē, tātad – kādi tie būs, cik kvalitatīva tiks veidota Latvijas zinātne.

Turpinot semināra atklāšanu, LZP direktore Lauma Muižniece informēja, ka klātesošajiem tiks dota iespēja iepazīties ar citu valstu pētniecības projektu vērtēšanas pieredzi, kas ļaus modernizēt projektu izvērtēšanas procesu.

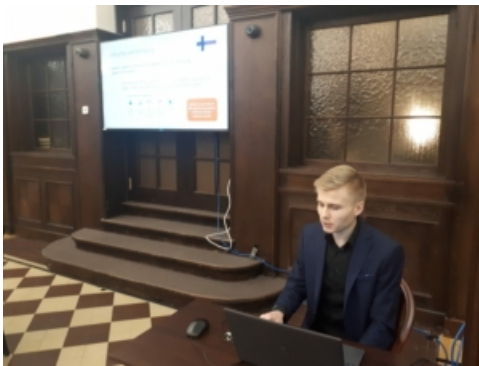
LZP Pētniecības programmu ieviešanas un monitoringu departamenta Programmu un projektu analītikas nodaļas vadītājs Arnis Kokorevičs sniedza prezentāciju par Latvijas un citu valstu zinātniskās ekspertīzes modeļiem. Prezentācijā tika norādīts, ka fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu konkursos laika periodā no 2018. gada līdz 2022.gadam ir vērojams būtisks pieaugums iesniegto projektu apjomam. Zinātniskā vērtēšana 2018.gadā tika veikta 390 projektiem, savukārt šogad jau 577 projektiem.

LZP pieredze, šo gadu laikā organizējot projektu konkursus, liecina, ka ir nepieciešams jauns zinātniskās ekspertīzes modelis. Nepieciešams, lai eksperta, referenta un paneļa funkcijas nedublētos, bet savstarpēji un secīgi papildinātu viena otru.

Seminārā tika prezentēti LZP apkopotie citu valstu zinātniskās izvērtēšanas modeļi no Islandes, Igaunijas, Lietuvas, Austrijas un Somijas, piedāvāti divi LZP izstrādātie varianti, kā arī vienkāršots ekspertīzes modelis – konkursiem ar nelielu finansējumu.

Latvijas Jauno zinātnieku apvienības pārstāvis Eduards Baķis prezentācijā piedāvāja Somijas pieredzi, iesakot pārņemt vērtēšanas aspektus, piemēram to, ka izvērtēšanas ilgums iesniegtajiem projektiem vidēji ir 5-6 mēneši, ekspertu izvēlē nav vajadzīga piederība EK ekspertu datubāzei, eksperta piemērotību nosaka zinātniskās tēmas pārzināšana un ir caurspīdīgums visā procesā, neatklājot ekspertu personības.

Semināra dalībnieki veica darbu grupās, izstrādājot savu variantu zinātniskās ekspertīzes modelim un prezentējot rezultātu pārējiem dalībniekiem.

Diskusijas kopsavilkumā LZP Pētniecības programmu ieviešanas un monitoringu departamenta direktore Ineta Kurzemiece atzina, ka izskanējušie priekšlikumi ir vērtīgi un ļoti noderīgi fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu un valsts pētījumu programmu projektu vērtēšanas procesa uzlabošanai, secinot, ka:

veicamas izmaiņas normatīvajos aktos, palielinot projektu pieteikumu vērtēšanas ilgumu līdz sešiem mēnešiem;

samazināms fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu pieteikumu skaits, nosakot ierobežojumu zem kvalitātes sliekšņa novērtēto projektu pieteikumu vadītājiem dalībai nākamā gada konkursā vai nosakot ierobežojumu projektu pieteikumu iesniegšanā arī galvenajiem izpildītājiem;

saglabājama esošā prakse divpakāpju vērtēšanai: individuālie vērtējumi kā kvalitātes sliekšnis un paneļu iesaiste konsolidētā vērtējuma izstrādei;

saglabājama esošā prakse 1-2 ārvalstu ekspertu piesaistē individuālā vērtējuma sniegšanai, tai skaitā izskatot iespēju izmantot ekspertu atlasē arī mākslīgo intelektu;

paaugstināms projektu pieteikumu kvalitātes sliekšnis;

palielināma ekspertu paneļu nozīme konsolidēto vērtējumu izstrādē un lēmumu pieņemšanā;

ieteicamais laika grafiks fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu pieteikumu konkursu norisei: projektu konkursa izsludināšana februārī, projektu pieteikumu iesniegšana martā, projektu pieteikumu vērtēšana līdz septembrim, lēmumu pieņemšana, līgumu slēgšana līdz novembrim, projektu īstenošanas uzsākšana janvārī;

nepieciešams nākamajos gados palielināt valsts budžeta finansējumu fundamentālo un lietišķo pētījumu programmai.

Diskusijas dalībnieki vienojās par ārvalstu ekspertu atlases principiem pārrunāt nākamās tikšanās laikā. Nākamā tikšanās tiek plānota 2023. gada janvārī.

<https://www.lzp.gov.lv/lv/jaunums/lzp-izm-un-konsultativas-zinatnieku-padomes-seminara-diskute-par-jauniem-projektu-pieteikumu-zinatniskas-vertesanas-modeļiem>

